

pitane živine je pa ta, da mast ali loj nista toliko na drobu, kakor navadno pri družih plemenih, ampak posebno zunaj med mesam, toraj se pitanost že od delječ vidi, nektera živina je že na zadnjih stegnih in okoli repa tako debela, da je prav gerda viditi. — Za molžo nar bolji krave so pa maliga, rudečiga in belo pisaniga plemena iz Ayrshira, ki se tudi rade izpitati dajo. Poleti jim pokladajo presno (frišno) deteljo, 75 funtov na dan; pozimi pa, ko zeleniga ni, tropine iz olarij in bobovo moko.

Ovác se vidi na Angleškem, zlasti petero plemen; pléme Leicestersko z dolgo belo volno, ki se sveti kot svila, je zavolj volne nar imenitniši; plemena Hampširske, Norfolške in Southdownske imajo pa nar bolji meso; nar veči ovce med vsimi so Linkolnske. Ker Angleži veliko ovčjiga mesa pojedó, pitajo veliko ovác.

Konji Angleškiga so znani po celim svetu in o njih je že toliko pisaniga, da gosp. dr. Hlubek le malo omeni o njih. Konji za kmetije — pravi — so skozi in skozi veliki, teški, čokljati; v velicah mestih se za težko vprego vidijo le tisti velikani, ki so po 17 in 18 pesti visoki; noge njih so pa v primeri teškiga života večidel preslabe. Na ravnim nalože enimu konju 32 centov; orjejo večidel z dvéma.

Prešičev ne redé veliko; kjer pa Angleži sila veliko suhij gnját čez leto pojedó, jih mora veliko iz ptujih deželá priti. Prešičje pléme, ki ga ravno sedaj nar bolj obrajtajo, je novo Albertovo ali Windsorsko majhne glave, kratkiga čokljatiga života, majhnih nog, stoječih ušes in pisane kože, ki ima le sèmtertje kakošne šetine. To pléme se da izpitati, da nobeno tako.

(Dalje sledi.)

Potovanje po Laškim.

Spisal M. Verne.

11. pismo.

Dragi prijatelj!

Iz Rima 21. rožnika.

V Rimu sim bil od konca, kakor sim Ti že povedal, vès zmešan. Vse, kar sim še iz veselih šolskih časov iz rimske zgodovine vedil — od Numitorjeve hčere in njenih dvojčkov do današnjiga časa — vse mi je križem po glavi blodilo. Romul in Sabinke, Numa in Egeria, Tarkvín in umna Tanakvil, Servi Tuli in hudobna hči, terdi ošabnež, mlaji Tarkvín in Lukrecia, Brut in nemilo k smerti obsojeni sinovi, Porsena, Koles in Skevola, Agripa in prelepa prilika od človeških udov, in vse zgodbe vednih preprirov ljudskih tribunov s plemenitniki (Plebeji & Patriciji); potem serditi Koriolan in Cincinat s svojim kmetovanjem, Api Klaudi in Virginia, Bren z divjimi derhali in kapitoljske gosí in Kamíl, Pir (Pyrrhus) s svojimi sloni in Fabrici, Hanihal pred vratmi in Scipion, čeversta Graka in Násika, Mari in Sila — res huda sila, Katilina in Ciceron, Pompej in Cezar, zviti August in cela versta večidel malopridnih cesarjev, potem strašne derhali ptujih narodov, ki so v lepo Italio derli, in Rim večkrat zaporedama ropali, — vse to in še veliko družiga se mi je, kakor pravim, skup po glavi mešalo in blodilo. Še nikdar in nikjer se mi niso misli tako naglo po glavi podile, kot tû v „večnim mestu“, v domovini tistih velikanov, ki so toliko časa celi svet strahovali in zatirali, in ki jih pri vsim tem človek vendar spoštovati mora. — Vsak kot tega veličanskiga mesta je dogodivšniga spomina; in ravno zato nisim vedil, kam bi se narprej obrnil, zlasti ker je mesto sila veliko, in ker se namest unih

nekdanjih hrabrih Rimljanov, od katerih so Brenovi vojaki menili, de so bogovi, in Pirov poslanec, de so kralji, — pri vsaki stopnji in na vsako deseto ali k večimu petnajsto osebo duhovna s trivoglatim klobukam, ali pa meniha srečaš. Menihe, katerih tû vidiš velike množice skup, sim posebno radovedno gledal; nekteri so beli, drugi černi, rujavi, rudečkasti, plavi, sivi, nekteri obuti, drugi golonogi, s klobuki eni, brez klobukov drugi — z eno besedo: Rim je pravi muzej menihov.

Ko sim perva dva dni po ulicah Rimljane ogledoval in se jih dosto nagledal, sim se vzdignil in na Kapitol šel, ker se iz kapitoliskiga zvonika ne le celi Rim, temuč tudi na vse strani dalječ okrog nar bolj vidi.

Mesto je sila veliko (16 milj je okrog ozidja), pa vender ne šteje čez 180.000 duš; tode štelo bi jih, ako bi bilo celo ozidje polno hiš in poslopij, lahko štiri- in petkrat toliko.

Današnje mestno ozidje — mnogokrat poškodovano, sèmtertje tudi poderto, pa spet popravljeno — je še kjer ga je bil cesar Aurelian sozidal, in oklepa deset humcov ali gričev. Kralj Servi Tuli je bil le sedem humcov obzidal, in zato so Rim tudi „mesto sedmerih gričev“ (Civitas, Urbs septicollis) imenovali.

Ozidje Servia Tulia je oklepalo kapitoljski, palatinski, aventinski, celjski, eskvilinski, kvirinalski in viminalski humec. V današnjim ozidji pa so zraven omenjenih še trije drugi, namreč janikulski, vatikanski in pinčji. — Iz kapitoliskiga zvonika jih je prav lahko razločiti, desiravno so se tla v Rimu ali v dolini med hribi po grozovitnih podertinah močno povišale. —

Ko sim se bil tû prav razgledal in si lego mesta dobro v glavo vtisnil, sim jel mesto bolj natanjko ogledovati.

Slovanski popotnik.

Spisuje Fr. Cegnar.

* Na Dunaji je prišel na svitlo ilirsko-nemški slovar od Fröhlicha. Šteje 40 pol. V kratkem bo prišel tudi nemško-ilirski del na svitlo.

* V Novem Sadu je prišel na svitlo tretji zvezek dela: „Domače biljoslovje“ od K. J. Veselića.

* V Zemunu je prišla na svitlo serbska knjiga pod naslovom: „Šumadinče“ od Ljubomira Nenadovića. V tej knjižici, pravijo „srbske novine“ more staro in mlado, moško in žensko najti prekrasne nauke. Obseže sledeče sestavke: Knjažev pogled, potem 6 pesem, od katerih perva: „pervi korak u svet“ se smé naj izverstnišim prišteti. Nato sledi neka narodna pesem pod napisom: „Kotorski serdari vraćaju roblje (sužnje)“. Poslednji sestavek je pisan: „O postanku i trajanju prvog sovieta (sinoda ili senata) u knjažestvu Serbii“ (o začetju in terpežu pervega sojeta v serbskeje knjezovini), ki je posebno važen za zgodovino.

* Ni davno, kar je v Belgradu prišlo na svitlo delo s cirilico tiskano: „Jestestvena povestnica za mladež srbsku“ (resnična zgodovina za mladost) z dotičnim zemljovidom od dr. Marinkovića; in potem tudi: „Obšti zemljopis za učeću se mladež srbsku u gimnazii i polugimnazijama knjažestva Srbije“ od Mijatovića.

* Bivši vrednik praškega časopisa „Union“ dr. Gabler gré v Belgrad za rednika sina serbskega kneza Kara Djordjevića.

* V Pragi je spet spod tiska prišel nov zvezek „českega posla“; s tim zvezkom se začne nov tečaj te kratkočasne čitanke za česki narod.

* Česki pisatelj gospod Hukal ima več igrokazov v rokopisu dokončanih, ktere je še o svojih mladih letih spisal. „Praške noviny“ ga opominjajo, da naj jih na svetlo da.